

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัยจังหวัดอุตรดิตถ์ปี 2548 โดยสอบถามข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร สภาพการเกษตรและการได้รับความเสียหายจากอุทกภัยของเกษตรกร ความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัยต่อการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรของทางราชการ ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังประสบอุทกภัย ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรของทางราชการในจังหวัดอุตรดิตถ์ โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการศึกษา

ประชากรที่ศึกษาเป็นประชากรผู้ประสบอุทกภัยในจังหวัดอุตรดิตถ์ปี 2548 ประกอบด้วย 2 อำเภอคือ อำเภอพิชัย จำนวน 2,675 ราย และอำเภอน้ำปาด จำนวน 265 ราย รวมทั้งสิ้น 2,940 ราย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากสูตร Taro Yamane โดยกำหนดความคลาดเคลื่อน 0.08

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

$$n = \text{จำนวนตัวอย่างที่ต้องการ}$$

$$N = \text{จำนวนประชากรทั้งหมด} = 2,940 \text{ ราย}$$

$$e = \text{ค่าสัดส่วนที่ยินยอมให้มีความคลาดเคลื่อนจากประชากร} \\ = 0.08 \text{ เมื่อแทนค่าในสูตร จะได้ดังนี้}$$

การคัดเลือกจำนวนเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัยจังหวัดอุตรดิตถ์ปี 2548 ในการศึกษา

$$n = \frac{2,940}{1+2,940(0.08)^2} \\ = 148 \text{ ราย}$$

ดังนั้นจะได้กลุ่มตัวอย่างจากตัวแทนผู้ประสบอุทกภัยปี 2548 จำนวน 148 ราย

1.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

เมื่อกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Taro Yamane ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 148 รายแล้ว นำจำนวนประชากรแต่ละหมู่บ้าน ใน 2 อำเภอของอำเภอพิชัยและอำเภอน้ำปาดมาคำนวณ โดยใช้อัตราร้อยละ 5 แล้วจึงสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยการจับสลาก และให้ถือว่าชื่อเกษตรกรที่มีชื่อในสลากเป็นตัวอย่างในการศึกษา จนครบจำนวนที่ต้องการ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัยในจังหวัดอุตรดิตถ์ที่ใช้ในการวิจัย

อำเภอ/ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน (หมู่)	จำนวนประชากร*	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (ราย)
1. อำเภอพิชัย			
ตำบลในเมือง	2 - 8	152	8
ตำบลคอรุม	1,3 - 11	213	11
ตำบลท่ามะเฟือง	1 - 10	271	13
ตำบลท่าสัก	1 - 10	355	18
ตำบลนายาง	1,3 - 7	244	12
ตำบลนาอิน	1 - 7	112	6
ตำบลบ้านหม้อ	1 - 8	249	12
ตำบลไร่ฮ้อย	1 - 11	390	19
ตำบลบ้านโชน	1 - 8	218	12
ตำบลบ้านคารา	1 - 9	471	23
2. อำเภอน้ำปาด			
ตำบลเด่นเหล็ก	1,3,4,5	225	12
ตำบลน้ำไผ่	2,5	40	2
รวม		2,940	148

*ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดอุตรดิตถ์ 2548 การเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดอุตรดิตถ์ (เอกสาร โรเนียว) หน้า 1

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณารายละเอียดให้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ และลักษณะของการศึกษาวิจัย

2.2 นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาหาข้อบกพร่องและแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงลักษณะเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีทั้งคำถามแบบปลายปิดและคำถามแบบปลายเปิด โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย

ตอนที่ 2 สภาพการเกษตรและการได้รับความเสียหายจากอุทกภัยของเกษตรกร

ตอนที่ 3 การได้รับความช่วยเหลือด้านการเกษตรจากทางราชการ

ตอนที่ 4 ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังการเกิดอุทกภัย

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรของทางราชการ

2.3 เกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์การวัด

2.3.1 การให้คะแนนระดับความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรและปัญหาในการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตร โดยกำหนดระดับความคิดเห็นไว้ ดังนี้

เห็นด้วยน้อยที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ 1
เห็นด้วยน้อย	มีค่าคะแนนเท่ากับ 2
เห็นด้วยปานกลาง	มีค่าคะแนนเท่ากับ 3
เห็นด้วยมาก	มีค่าคะแนนเท่ากับ 4
เห็นด้วยมากที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ 5

2.3.2 การวัดระดับความคิดเห็นของเกษตรกร

ในการกำหนดช่วงการวัด ผู้ศึกษาได้กำหนดค่าอันตรภาคชั้น เพื่อหาค่าช่วงคะแนนเฉลี่ยในการวัด โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ช่วงการวัด} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.80\end{aligned}$$

ในการแปลความหมายระดับของความคิดเห็น ผู้ศึกษานำค่าเฉลี่ยของแต่ละความคิดเห็นไปเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด

2.4 การทดสอบเครื่องมือ เมื่อสร้างแบบสัมภาษณ์และนำไปทดสอบผู้ประสพทุกข์ภัยในจังหวัดอุตรดิตถ์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 ราย เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการให้ความช่วยเหลือผู้ประสพทุกข์ภัยด้านการเกษตรของทางราชการ และตอนที่ 5 ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อปัญหาในการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรของทางราชการ โดยการนำมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปคำนวณหาค่า Cronbach's Alpha ปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ของตอนที่ 3 เท่ากับ 0.8601 และตอนที่ 5 เท่ากับ 0.8731

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัย ใช้แหล่งข้อมูล 2 แหล่ง ดังนี้

3.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ใช้แบบสัมภาษณ์แก่กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ระหว่างวันที่ 1 มีนาคม ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2550

3.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) โดยการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในแบบสัมภาษณ์ นำมาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) แล้วนำเสนอในรูปตารางวิเคราะห์